

Justitiedepartementet

Straffbarhetsåldern (SOU 2025:11)

Er beteckning Ju2025/00206

Kriminalvården har, utifrån de aspekter myndigheten har att beakta, inte några synpunkter på förslagen i betänkandet. När det särskilt gäller förslaget om uppdrag till bl.a. Kriminalvården samt konsekvenserna av de lämnade förslagen kan dock följande nämnas.

Förslaget om ett uppdrag till Kriminalvården och Socialstyrelsen

Kriminalvården tillstyrker förslaget om ett uppdrag till Kriminalvården och Socialstyrelsen för att kunna överväga dels hur Kriminalvården ska kunna bistå sociala myndigheter med erfarenheter av systematiskt återfallsförebyggande arbete och behandlingsprogram, dels möjligheten för Socialstyrelsen att bistå Kriminalvården med kunskapsutbyte.

Ett uppdrag till Kriminalvården måste dock ske med beaktande av inriktningen på de uppgifter som följer av myndighetens instruktion samt den resursåtgång som åtgår för ett dylikt uppdrag i en tid där belastningen på myndigheten är hög.

Konsekvenser av förslagen

Kriminalvården instämmer i utredningens slutsats, att det är svårt att beräkna effekterna av den särskilda regleringen om sänkt straffbarhetsålder. Även om det finns osäkerheter i beräkningarna av antalet verkställigheter inom Kriminalvården är bedömningen att den särskilda regleringen om sänkt straffbarhetsålder skulle få stor påverkan på myndighetens verksamhet i fängelse, häkte och frivård sett till den nya målgrupp som dessa unga barn utgör.

Kriminalvården förbereder, med förbehåll av riksdagens beslut, inrättandet av särskilda enheter för barn mellan 15–17 år. Myndigheten är dock i nuläget inte förberedd eller rustad för att ta hand om så unga barn som 14 år. Förslaget om en sänkt straffbarhetsålder påverkar - om Kriminalvården ska vara huvudman också för denna målgrupp - utformningen av verksamhetsinnehållet och skapar ytterligare osäkerhet i de praktiska förutsättningarna för inrättandet av särskilda enheter för barn. Exempelvis kan det vara stora skillnader i mognadsgrad mellan en 14-åring och ett barn som snart ska fylla 18 år som behöver tas om hand i planeringsarbetet. Det kan också finnas begränsad erfarenhet och andra särskilda förhållanden hos de allra yngsta barnen som gör att verkställighetsinnehållet måste anpassas särskilt till så unga klienter. Under en verkställighet i fängelse skulle det också kunna uppstå ett behov av att hålla de allra yngsta barnen separerade från de äldre barnen, vilket skulle kunna föranleda särskilda lokalbehov.

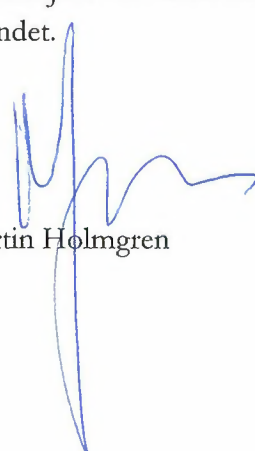

REMISSVAR

Datum
2025-05-05Vårt diarienummer
KV 2025-4906

Av Kriminalvårdens kapacitetsrapport 2025-2034 (KV 2025-3916) framgår det uppskattade platsbehovet för barn och unga mellan 15-17 år. Förslagen i det nu aktuella slutbetänkandet var dock inte redovisade vid framtagandet av kapacitetsrapporten och utgör därmed heller inte grund för Kriminalvårdens nuvarande kapacitetsplan. Det är högst tveksamt, utifrån de bedömningar som gjorts i kapacitetsrapporten, om det finns praktiska förutsättningar att tillskapa ytterligare platser om det skulle krävas för målgruppen eller om de praktiska utmaningarna kvarstår oavsett finansiella tillskott till myndigheten. Oaktat förslagen i slutbetänkandet finns det emellertid redan idag osäkerheter rörande klientvolymerna avseende barn och unga 15-17 år och Kriminalvården har inte fullt ut fått finansiering för de beräknade tillkommande kostnaderna för denna målgrupp i enlighet med vad myndigheten angett i sitt budgetunderlag för 2026–2028. Om förslaget om sänkt straffbarhetsålder innebär att Kriminalvården måste planera för ytterligare barn- och ungdomsplatser i fängelse är utredningens förslag på anslagstillskott för lågt räknade.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Martin Holmgren efter föredragning av verksjuristerna Karin Lejefors och Helena Levin. Överdirektören Peter Yngve, kanslidirektören Hanna Jarl och rättschefen Caroline Oredsson har varit med vid den slutliga handläggningen av ärendet.

Martin Holmgren